

людина здатна лише постійно переробляти чи по-різному комбінувати вторинну інформацію: «Сучасний світ багато знає, але мало думає і створює». Саме тому суспільство страждає від браку нових ідей. Молоді люди мислять сталими фразами, знаками, словами-кодами, які поширені в соцмережах.

Психологи вважають, що існує кілька способів зруйнувати кліпову форму мислення людини.

По-перше, читати класичні твори. У деяких країнах є спеціальні тренінги, де навчають зосереджуватися на одному предметі тривалий час. Один з таких методів – читання літератури. На відміну від ТБ, де відбувається кероване сприйняття, при прочитанні художнього твору доводиться самостійно вибудовувати образну систему.

По-друге, після прочитаного психологи радять кожні 10-20 хвилин робити перерву і переказувати прочитане, обговорювати й аналізувати вчинки героїв. Щоб боротися з кліповим мисленням, слід вчитися вибудовувати логічні ланцюжки і усвідомлювати взаємозв'язок.

По-третє, вчити молодь фільтрувати потоки інформації. Починати таке навчання варто зі школи. Інформаційний простір постійно збільшується, і це лякає. Але щоб цей страх не з'являвся, треба пам'ятати про одну прекрасну річ – фільтрувати те, що надходить до нас протягом усього дня.

Можна зробити висновок, що кліпове мислення – це неминучий **наслідок розвитку сучасного суспільства**, у якого є як плюси, так і мінуси. Захищаючи нашу психіку від перевантажень, воно стає на заваді вмінню концентруватися і аналізувати інформацію. Треба пам'ятати, що людина має силу усвідомлених та керованих емоцій. Це допомагає досягти певних результатів.

Нефьодова М.
НТУ «ХП»

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Згідно з Вікіпедією, освіта – цілеспрямована пізнавальна діяльність людей з набуття знань, умінь та навичок та їх вдосконалення; процес і результат засвоєння особистістю певної системи наукових знань, практичних умінь та навичок і пов'язаного з ними того чи іншого рівня розвитку її розумово-пізнавальної і творчої діяльності, а також морально-естетичної культури, які у своїй сукупності визначають соціальне обличчя та індивідуальну своєрідність цієї особистості.

Початком розквіту освіти в Україні є XVI – XVII ст. Головною її ознакою було виникнення та поширення в Україні колегіумів, академій і університетів.

1576 р. на Волині в м. Острозі князем К. Острозьким була відкрита перша вища школа в Україні – Острозька Академія. 1661 р. – було створено Львівський університет із філософським, юридичним, медичним та теологічним факультетами. Мережа колегіумів в Україні XVII ст., особливо в Західній, вже досить розвинута.

За часів Мезепа освіта та її роль у суспільстві активно розвиваються і з'являються перші заклади вищої освіти, зокрема Києво-Могилянська академія. Загалом, освітня система України часів козаччини була багатоплановою і багаторівневою. Вона складалася із початкових, середніх шкіл (колегіуми, спеціальні школи, школи) і вищих шкіл – академії, університети. Ця освітня система діяла ефективно, забезпечувала досить високий рівень грамотності населення.

Однак наприкінці XVIII ст. через закріпачення і розорення селян більшість сільських шкіл на Лівобережній та Слобідській Україні припинили існування. Згодом тут, як і в Росії, виникають невеликі народні училища (дворічні) у повітових містах і головні народні училища (п'ятирічні) у губернських центрах.

Унаслідок розвитку промисловості і загального підвищення рівня економічного розвитку України, було відкрито багато нових закладів освіти. Активно розвивається жіноча освіта: на всій території України відкриваються заклади вищої освіти для жінок. Але, не дивлячись на відкриття нових освітніх закладів, XVIII – XIX ст. можна вважати одним із періодів занепаду освіти в Україні.

Наприкінці XIX ст. в українських губерніях Російської імперії було 129 гімназій, 36 реальних і комерційних училищ, 17 тис. початкових шкіл усіх видів, діяло 19 вищих закладів освіти, у тому числі 3 університети та 3 вищі технічні заклади освіти. Проте навчальні заклади могли охопити навчанням лише 30 % дітей. Порівняно з періодом гетьманської автономії відбулося загальне зниження рівня грамотності.

Позитивні змінення були здійснені за часів гетьмана П. Скоропадського: було засновано Академію наук України (1918 р.), відкриті нові гімназії, Національна бібліотека України, архів, галерея мистецтв, історичний музей, національний театр.

Після встановлення в Україні радянської влади досягаються успіхи в ліквідації неписьменності, розвитку вищої школи, науки і техніки, проголошуються основні принципи радянської системи освіти й виховання: загальність, доступність для всіх, безкоштовність і обов'язковість шкільної освіти. У 20-ті рр. XX ст. в Україні було ефективно проведено «українізацію» системи освіти.

У післявоєнний період в Україні за короткий термін було відновлено освітню сферу, значно зміцнено вузівський сектор науки.

Розпад СРСР та отримання Україною своєї державності, кардинально змінили подальший процес реформування вищої школи, як і всієї сфери освіти.

Наступний етап у розвитку Української системи освіти – її визнання на світовому рівні.

Одинцова Д.
НТУ «ХП»

ЗВ'ЯЗОК МОВИ ТА МИСЛЕННЯ

Проблема дослідження людського спілкування, мови та мислення ще з давніх часів привертала увагу філософів. Вона є актуальною і в наш час, адже жодна людина не може уявити свого життя без соціуму. Людина – істота соціальна, тому мова й мовлення, здатність працювати на користь собі й суспільству, раціонально мислити та володіти аналітичними здібностями є тими ознаками, що відрізняють її від тварини.

Мислення і мовлення складають єдине ціле. Між ними існує нерозривний, органічний зв'язок. У мові людина матеріалізує свою думку, втілює її у слово, надає її форму предметності. Мислення людини реально виявляється у формі її мови, мовного виразу.

Мова визначає специфіку самої людини, її свідомість, мислення і психіку взагалі. Саме це мав на увазі європейський вчений, екзистенціоніст, Мартін Хайдеггер, коли стверджував, що «сутність людини виявляється у мові».

Людина може виявляти свої думки, своє мислення, різними способами, однак універсальним засобом мислення є мова. «Думки вимагають слів».

«Про наші думки, – писав Гегель, – ми знаємо лише тоді..., коли даємо їм форму предметності...». Таку предметність надає думкам «...окремий звук, слово. Слово надає думкам їх справжнє наявне буття».

У мові людина матеріалізує свою розумову діяльність і може розглядати її результати як об'єкти (наприклад, художній твір, наукова праця тощо). Завдяки мові, думки окремих людей стають надбанням інших.

Зв'язок мови і мислення обумовлений реальною дійсністю, трудовою діяльністю людей, без чого неможливе існування а ні мови, а ні мислення, так само як і останні неможливі у відриві від трудової діяльності. Саме через мислення здійснюється зв'язок мови з об'єктивною реальністю. Метою дослідження є аналіз теорії зв'язку мови і мислення видатного мовознавця,